

Luxembourg, 25. juuni 2024
(OR. en)

11508/24

AELE 70
EEE 36
N 65
ISL 44
FL 47
AND 12
MC 6
SM 12
FEROE 1
MI 638

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	ST 11133/24 INIT
Teema:	Nõukogu järelused, mis käsitlevad homogeenset laiendatud siseturgu ja ELi suhteid ELi mittekuuluvate Lääne-Euroopa riikide ja Fääri saartega

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järelused, mis käsitlevad homogeenset laiendatud siseturgu ja ELi suhteid ELi mittekuuluvate Lääne-Euroopa riikide ja Fääri saartega, mille nõukogu (üldasjad) võttis vastu 25. juunil 2024.

**NÕUKOGU JÄRELDUSED, MIS KÄSITLEVAD HOMOGEENSET LAIENDATUD
SISETURGU JA ELi SUHTEID ELi MITTEKUULUVATE LÄÄNE-EUROOPA RIIKIDE
JA FÄÄRI SAARTEGA**

1. Kooskõlas oma 21. juuni 2022. aasta järeldestega hindas nõukogu üldist seisu ELi suhetes järgmiste Lääne-Euroopa riikidega, kes ei ole ELi liikmed: Island, Liechtensteini Vürstiriik, Norra Kuningriik, Andorra Vürstiriik, San Marino Vabariik ja Monaco Vürstiriik. Nõukogu hindas ka ELi suhteid Fääri saarte kui Taani Kuningriigi koosseisu kuulva omavalitsusliku alaga, mille suhtes ELi aluslepinguid ei kohaldata.
2. Nõukogu hindab siseturu laiendamise kontekstis nende suhete seisu vastavalt vajadusele uuesti kahe aasta pärast. Sellega seoses võtab nõukogu teadmiseks käimasoleva töö Euroopa Liidu tulevase laienemisega. Nõukogu võtab samuti teadmiseks suhted Šveitsi Konföderatsiooniga, mille osas nõukogu võttis 12. märtsil 2024 vastu otsuse, millega antakse luba pidada läbirääkimisi ulatusliku paketi üle.

EUROOPA LIIDU LÄÄNE-EUROOPA NAABERRIIGID

3. ELi mittekuuluvad Lääne-Euroopa riigid on ELi lähimad partnerid tugevama, turvalisema, rohelisema, konkurentsivõimelisema ja jõukama Euroopa ülesehitamisel, tuginedes rahumeelsele koostööle, demokraatiale, õigusriigi põhimõttele ja inimõigustele. Nõukogu tuletab meelde, kuivõrd kaalukaks ja tähtsaks peab EL suhteid kõigi nende lähedaste, sarnaseid seisukohti jagavate ja ELiga tugevalt lõimunud partneritega. Meie pikaajaline koostöö põhineb ühistel põhiväärtustel ja huvidel ning selle aluseks on meie ühine pärand ja ajalugu, samuti tugevad kultuurilised ja geograafilised sidemed.
4. Nõukogu toonitab, kui tähtis on ühtsus seoses Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõjaga. Nõukogu tunnustab seda, et Island, Liechtenstein ja Norra on suurel määral ühinenud ELi avalduste ja piiravate meetmetega. Nõukogu peab tervitatavaks nii Andorra, San Marino ja Monaco kui ka Fääri saarte otsuseid samaväärsete piiravate meetmete rakendamiseks. Samuti väljendab nõukogu tunnustust muude meetmete osas, mida on võetud kooskõlas ELi ja selle liikmesriikide meetmetega võitlemaks Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja vastu, sealhulgas mitmepoolsetel foorumitel, mis näitab ELi ja tema Lääne-Euroopa naabrite suurepärase ja tihedat partnerlust ka selles valdkonnas.
5. ELi laiendatud siseturu raames toimuv majanduslik integratsioon lähendab Euroopa Liitu ja tema Lääne-Euroopa naabreid veelgi ning toob esile selle, et meie tulevane jõukus ja majandusjulgeolek on vastastikku sõltuvad. Kahe viimase aasta jooksul on lähedased suhted veelgi tugevnenud tänu mitmetele algatustele paljudes strateegilistes valdkondades.
6. Nõukogu kordab, et meie majandusliku integratsiooni tugevus sõltub siseturu nelja vabaduse täielikust austamisest selliste suhete raames, mis peaksid põhinema õiguste ja kohustuste tasakaalul, tagades võrdsed tingimused. Seetõttu on kõigi laiendatud siseturul juba osalevate või oma osalemist suurendada soovivate riikide ülesanne tagada nii selle terviklikkus ja homogeensus kui ka kodanike ja ettevõtjate võrdsete õiguste ja kohustuste täielik austamine. Liitu mittekuuluvatel riikidel, kes ei täida samu kohustusi mis liikmesriigid, ei saa olla samu õigusi ja hüvesid, mis on liikmesriikidel.

7. Nõukogu on täielikult pühendunud kollektiivsete ülemaailmsete jõupingutuste suurendamisele, et võidelda kliimamuutuste vastu, püüeldes energiasüsteemi kestliku ümberkujundamise, energiatõhususe ja kestliku liikuvuse poole, kiirendades digipööret ning kaitstes ja taastades elurikkust ja keskkonda tervikuna. Jätkuv tihe koostöö nimetatud küsimustes ELi ja meie lähimate ELi mittekuuluvate Lääne-Euroopa partnerite vahel on väga oluline.
8. Nõukogu võtab teadmiseks suurepärase koostöö sellistes ELi välistegevuse valdkondades nagu ühine välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ning ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP), arengu- ja humanitaarabi, demokraatia, inimõigused ja õigusriik, ning rõhutab tiheda ja süstemaatilise poliitilise dialoogi tähtsust vastastikku huvi pakkuvates välispoliitilistes küsimustes. Nõukogu väljendab suurt tunnustust sellele, et tema lähimad ELi mittekuuluvad Lääne-Euroopa partnerid on suurel määral ühinenud ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika vahendite ja seisukohtadega, samuti tugevale toetusele, mida on avaldatud ELi seisukohtadele mitmepoolsel tasandil ning piiravate meetmete, mis kehtestati seoses Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõjaga. Nõukogu jääb ootama, et jätkub selline jõuline ÜVJP avalduste ja piiravate meetmetega ühinemine, mis on Euroopa ühtsuse ja ülemaailmse julgeoleku jaoks võtmetähtsusega. Nõukogu rõhutab, kui tähtis on teha tihedat koostööd sanktsioonidest kõrvalehoidmise vältimiseks.
9. Nõukogu toonitab vajadust jätkata ja tõhustada ELi ja tema ELi mittekuuluvate Lääne-Euroopa partnerite vahelist koostööd rahvusvahelistel foorumitel, et veelgi tugevdada mitmepoolset reeglitel põhinevat maailmakorda ning teha üheskoos tööd ühistes prioriteetsetes küsimustes, mille hulka kuuluvad inimõigused, rahu ja julgeolek ning võitlus kliimamuutuste vastu.
10. Oma geograafilise ja poliitilise läheduse tõttu seisavad EL ja tema ELi mittekuuluvad Lääne-Euroopa naabrid silmitsi ühiste julgeolekualaste väljakutsetega ning sõltuvad üksteisest riikliku ja piirkondliku stabiilsuse tagamisel. Sellega seoses rõhutame koostöö ja vastastikuse toetuse tähtsust energiavarustuskindluse ja taristu valdkonnas, sealhulgas taskukohaste energiahindade tagamise küsimustes energiasüsteemi ümberkujundamise kontekstis.

11. Nõukogu tunneb suurt heameelt koostöö üle, mida EL teeb Islandi, Liechtensteini ja Norraga justiits- ja siseküsimuste valdkonnas, ning jääb ootama sellega seoses tihedate sidemete loomist Andorra ja San Marinoga.
12. Nõukogu võtab teadmiseks mõne osalise võetud ühepoolsed meetmed ja sellest tulenevad väljakutsed seoses kalavarude ühise majandamisega Atlandi ookeani kirdeosas. Selleks et säilitada nendest kalavarudest tulenevat olulist majanduslikku kasu ning vältida liigkasutust ja sellest tulenevat varude vähenemist, on vaja kiiresti kokku leppida ulatuslik, vastutustundlik ja kestlik majandamiskord, mis hõlmab kõiki kõnealuste varude majandamise eest vastutavaid pooli, sealhulgas Norrat, Islandit ja Fääri saari.

ISLAND

13. Island on oluline ja usaldusväärne partner. Nõukogu hindab Islandiga tehtavat tihedat koostööd sellistes valdkondades nagu teadusuuringud, innovatsioon, haridus, energeetika, kaubandus, keskkond ja kliimamuutused, välis- ja julgeolekupoliitika, inimõigused ja sooline võrdõiguslikkus, sealhulgas rahvusvahelistel foorumitel, ning justiits- ja siseküsimused. EL hindab Islandi jätkuvat kõrget ELiga vastavusse viimise määra ÜVJP valdkonnas.
14. EMP leping on jätkuvalt meie suhete nurgakivi. Sellega seoses soovib nõukogu tunnustada Islandit jõupingutuste eest EMP heale toimimisele suurema tähtsuse omistamisel, samuti tema viimaste aastate jõupingutuste eest EMP ülevõtmise puudujäägi vähendamisel.
15. Nõukogu peab tervitatavaks head koostööd Islandiga Schengeni ala juhtimise valdkonnas ning hindab Islandi usaldusväärset pühendumist Schengeni *acquis*' tõhusale kohaldamisele ning tulevase riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi (EES) ning Euroopa reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) rakendamisele.
16. Nõukogu tunnustab Islandit eduka eesistumise eest Euroopa Nõukogu ministrite komitees 2022. aasta novembrist kuni 2023. aasta maini ning tema rolli eest Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja tekitatud kahjude registri loomisel laiendatud osalise kokkuleppe kaudu. Nõukogu tunnustab Islandi ja ELi tihedat koostööd Euroopa Nõukogus ning tähtsust, mida nii Island kui ka EL omistavad õigusriigi tugevdamisele ja inimõiguste kaitsmisele.

17. ELi Arktika-poliitika, mis keskendub kliimamuutustele, keskkonnaküsimustele, kestlikule arengule ja rahvusvahelisele koostööle, näitab, et liit on tõsiselt huvitatud sellest, et tugevdada ja täiendavalt arendada oma olemasolevaid sektoriülest tegevust Arktika piirkonnas. Island on Arktika küsimustes lähedane ja usaldusväärne partner ning nõukogu jääb ootama selle erilise partnerluse intensiivistamist, eeskätt sellistes valdkondades nagu teadusuuringud, julgeolek, meetmed kliimakerksuse suurendamiseks ja saaste vältimine. Nõukogu peab tervitatavaks Islandi jätkuvat tugevat toetust sellele, et ELile antaks Arktika Nõukogus vaatleja staatus, ja ELi osalemisele asjaomastel foorumitel.
18. Nõukogu tervitab head koostööd Islandiga kalandus- ja merendusküsimustes, sealhulgas Kirde-Atlandi Kalanduskomisjoni (NEAFC) raames, ning jääb ootama selle positiivse koostöö jätkumist. Nõukogu tunnistab, et meie ühistes huvides on tugevdada kahepoolseid kalandussuhteid ja luua koostööraamistik kooskõlastatud lähenemisviisi edendamiseks ja võrdsete tingimuste hõlbustamiseks, mis toetaks ühiste kalavarude kestlikku majandamist.
19. Nõukogu kordab oma kindlat toetust rahvusvahelises vaalanduskomisjonis rahvusvaheliselt kokku lepitud kaubandusliku vaalapüügi moratooriumi säilitamisele ning vaalaliste ja muude mereliikide kandmisele ohustatud liikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) loetellu. Nõukogu kutsub Islandit taas üles võtma tagasi oma reservatsiooni rahvusvahelises vaalanduskomisjonis rahvusvaheliselt kokku lepitud kaubandusliku vaalapüügi moratooriumi suhtes ning oma CITESi alusel tehtud reservatsioonid vaalaliste ja muude mereliikide suhtes.
20. Nõukogu peab tervitatavaks Islandi lubadust vähendada kasvuhoonegaaside heidet ja saavutada 2040. aastaks süsinikuneutraalsus ning innustab tegema edusamme Pariisi kokkuleppega võetud kohustuste täitmisel. Rohepööret silmas pidades jääb EL ootama Islandiga tehtava koostöö tugevdamist ning oskusteabe vahetamist taastuenergia ning ohutute ja kestlike, vähese süsinikuheitega tehnoloogiate, sealhulgas vesiniku ning süsiniku kogumise ja säilitamise valdkonnas. Nõukogu tervitab asjaolu, et Island ühines ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 28. istungjärgul (COP 28) ELi eestvedamisel antud ülemaailmse lubadusega 2030. aastaks kahekordistada iga-aastast energiatõhususe parandamist ja kolmekordistada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu.

LIECHTENSTEINI VÜRSTIRIIK

21. ELi ja Liechtensteini kui olulise ja usaldusväärse partneri vahelised suhted on jätkuvalt väga head ja dünaamilised ning on alates 2022. aastast muutunud veelgi tihedamaks ja mitmekesisemaks. Nõukogu hindab jätkuvat suurepärase koostööd Liechtensteiniga nii EMP lepingu ning Schengeni ja Dublini süsteemiga hõlmatud valdkondades kui ka muudes valdkondades. Nõukogu tunneb heameelt selle üle, et Liechtenstein on saavutanud kõrge ja kindla ülevõtmismäära EMP kontekstis, ning hindab eelkõige jõupingutusi ühiste väljakutsete ühiseks käsitlemiseks, sealhulgas seoses digipöörde ja kliimamuutustega. Nõukogu leiab, et on asjakohane pidada Liechtensteiniga täiendavaid arutelusid parimate tavade üle vastastikust huvi pakkuvates valdkondades, näiteks plokiahela regulatiivse korra vallas.
22. Nõukogu hindab Liechtensteini jätkuvat kõrget ELiga vastavusse viimise määra ÜVJP valdkonnas.
23. Liechtensteini jätkuv osalemine rahvusvahelistel foorumitel, eeskätt ÜRO, Euroopa Nõukogu ja OSCE raames, sellistes valdkondades nagu õigusriik, inimõigused ja rahvusvaheline kriminaalõigus, teeb Liechtensteinist ELi jaoks usaldusväärse ja pühendunud partneri. Nõukogu tunnustab ka Liechtensteini edukat eesistumist Euroopa Nõukogu ministrite komitees 2023. aasta novembrist 2024. aasta maini.
24. Nõukogu peab tervitatavaks, et ELi ja Liechtensteini koostöö justiits- ja siseküsimustes on olnud üha tihedam alates 2011. aastast, mil Liechtenstein ühines Schengeni alaga ja hakkas osalema Dublini süsteemis. Nõukogu tervitab head koostööd Liechtensteiniga Schengeni ala juhtimisel ning hindab Liechtensteini kindlat pühendumust Schengeni *acquis* tõhusale kohaldamisele. Nõukogu jääb samuti ootama Liechtensteini tihedat koostööd EESi ja ETIASe rakendamisel. Lisaks innustab nõukogu Liechtensteini jätkama osalemist varjupaigataotlejate ümberpaigutamisprotsessis.

25. Nõukogu tuletab meelde pühendumust Pariisi kokkuleppele ja eesmärgile saavutada hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsus. Nõukogu tervitab asjaolu, et Liechtenstein ühines COP 28-l ELi eestvedamisel antud ülemaailmse lubadusega 2030. aastaks kolmekordistada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu ja kahekordistada iga-aastast energiatõhususe parandamist. Liechtensteini terviklik lähenemisviis kestlikkusele on hästi kooskõlas ELi roheline kokkuleppega.
26. Nõukogu tervitab Liechtensteini konstruktiivset, läbipaistvat ja avatud koostööd Euroopa Liiduga, mille eesmärk on tagada äriühingute maksustamise ELi käitumisjuhendi kõikide põhimõtete ja kriteeriumide kohaldamine. Sellega seoses tervitab nõukogu läbipaistvust ja maksualast teabevahetust käsitleva õigusraamistiku kehtestamist. Hiljutisteks teretulnud arenguteks on olnud Liechtensteini taotlus saada Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) liikmeks ning osalemine äriühingute tulumaksu vallas ülemaailmsete võrdsete võimaluste loomises (GloBE eeskirjad).

NORRA KUNINGRIIK

27. Norra on ELi lähedane, usaldusväärne ja pikaajaline partner. Nõukogu hindab Norraga tehtavat tihedat koostööd sellistes valdkondades nagu teadusuuringud, innovatsioon ja haridus. EL ja Norra teevad koostööd paljude ühiste väljakutsete osas, nagu kliimamuutused, rohepööre, ränne ja meie kodanike kaitse. Kahel viimasel aastal on üldised suhted jäänud suurepäraseks.
28. Nõukogu tervitab jätkuvat tihedat koostööd Norraga ÜVJP ja ÜJKP valdkonnas ning hindab Norra jätkuvalt kõrget ELiga vastavusse viimise määra ÜVJP valdkonnas. Hiljuti Norraga sõlmitud julgeoleku- ja kaitsepartnerlus võimaldab veelgi tihedamat koostööd.
29. Norra teeb ELiga tihedat ja väga aktiivset koostööd arvukates ühistes töösuundades ja algatustes ning korrapärasel eri tasanditel toimivas dialoogis peamistes välispoliitilistes küsimustes, sealhulgas ÜJKP missioonide ja operatsioonide pikaajalise toetamise ning PESCO projektides ja Euroopa Kaitsefondis (EDF) osalemise kaudu. ELi ja Norra koostöö julgeoleku ja kaitse valdkonnas on veelgi intensiivistunud tulenevalt Venemaa agressioonisõjast Ukraina vastu, kusjuures Norra osaleb ühishangete kaudu Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks loodud instrumendis (EDIRPA) ning laskemoona tootmist toetava määruse rakendamises. Nõukogu tervitab ELi ja Norra tihedat koostööd seoses Ukrainaga ning tunnustab märkimisväärset rahalist toetust, mida Norra on andnud Ukrainale spetsiaalse Nanseni programmi kaudu. ELi ja Norra vaheline koostöö põhineb ühistel väärtustel, eeskätt inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete austamisel, hõlmates ka rahuvahendamist, rahuloomet ja rahvusvahelist tegevuskava arengu valdkonnas.

30. EL ja Norra tunnevad mõlemad suurt vastutust oma kodanike, looduskeskkonna ja tulevaste põlvkondade ees. Nõukogu peab tervitatavaks Norra selget valmisolekut panustada Euroopa roheline kokkuleppe rakendamisse, jätkata eestvedajana rahvusvahelises kliimakoostöös ning teha koos ELiga tööd Pariisi kokkuleppes võetud kohustuste täitmiseks. Nõukogu tervitab asjaolu, et Norra ühines COP 28-l ELi eestvedamisel antud ülemaailmse lubadusega 2030. aastaks kahekordistada iga-aastast energiatõhususe parandamist ja kolmekordistada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu. Nõukogu jääb ootama Norraga ühiste jõupingutuste tugevdamist 2023. aasta aprillis allkirjastatud ELi-Norra roheline liidu kaudu, et võidelda kliimamuutuste vastu ning kiirendada üleminekut kliimaneutraalsusele ja tööstuse rohepöör, eelkõige süsiniku kogumise ja säilitamise osas, ning selliste strateegiliste partnerluste kaudu nagu partnerlus kestlike toorainete, patareide ja akude väärtusahelate valdkonnas. Nõukogu võtab siiski murega teadmiseks Norra parlamendi 9. jaanuari 2024. aasta otsuse meremaardlate kaevandamise kohta Arktikas ning tuletab meelde rahvusvahelisi kohustusi, mille raames rõhutatakse võimaliku kaevandustegevuse keskkonnamõju põhjalikku hindamist.
31. Norra on ELi jaoks endiselt usaldusväärne võtmetähtsusega nafta- ja gaasitarnija, kuid samuti lähedane partner muude energiaallikate väljatöötamisel. Sellega seoses innustab nõukogu Norrat arendama edasi oma potentsiaali meretuuleenergia valdkonnas ning osalema täiel määral Põhjamere taastuvenergiaprojektides. Meie tihe koostöö on ELi energiajulgeoleku ja energialiidu eesmärkide seisukohast jätkuvalt ülimalt oluline ning on ELi ja Norra vaheliste vastastikku kasulike suhete nurgakivi.
32. ELi Arktika-poliitika, mis keskendub kliimamuutustele, keskkonnaküsimustele, kestlikule arengule ja rahvusvahelisele koostööle, näitab, et liit on tõsiselt huvitatud sellest, et tugevdada ja täiendavalt arendada oma olemasolevaid sektoriülest tegevust Arktika piirkonnas. Nõukogu tervitab Norra jätkuvat tugevat toetust ELi tegevusele Arktikas. Norra on Arktika küsimustes lähedane ja usaldusväärne partner ning nõukogu jääb ootama selle erilise partnerluse jätkuvat intensiivistamist, eeskätt sellistes valdkondades nagu teadusuuringud, julgeolek, meetmed kliimakerksuse suurendamiseks ja saastuse vältimine.

33. Nõukogu tunnustab Norrat Arktika Nõukogu eesistumise eest (mai 2023 – mai 2025) ja toetab täielikult tema eesmärges säilitada praeguses geopoliitiliste pingete kontekstis Arktika Nõukogu asjakohasus. Nõukogu peab tervitatavaks Norra jätkuvat tugevat toetust sellele, et ELile antaks Arktika Nõukogus vaatleja staatus, ja ELi osalemisele asjaomastel foorumitel. EL ja Norra on olulised partnerid ka ookeanidega seotud küsimuste käsitlemisel, seda nii ülemaailmsel kui ka piirkondlikul tasandil.
34. Nõukogu tunnistab Norra tähtsust ELi ühe peamise kaubanduspartnerina ning tuletab meelde Norra ja ELi vahelise lepingu eeldatavat korrapärast läbivaatamist, mille eesmärk on põllumajanduse põhitoodetega kauplemisel vastastikkuste lisasoodustuste andmine. Nõukogu peab kahetsusväärseks edusammude puudumist ning kordab tungivalt oma üleskutset Norrale alustada esmajärjekorras ja viivitamatult aktiivset osalemist konstruktiivses, töödeldud põllumajandustoodetega kauplemise liberaliseerimist käsitlevate läbirääkimiste protsessis EMP lepingu protokolli nr 3 artikli 2 lõike 2 ja artikli 6 raames. Samuti tuletab nõukogu meelde oma üleskutset taasalustada läbirääkimisi geograafiliste tähiste kaitse üle, mis on oluline element rahvusvahelises põllumajandustoodete ja toiduga kauplemises.
35. Nõukogu peab tervitatavaks koostööd Norraga Schengeni ala juhtimise valdkonnas ning hindab Norra usaldusväärset pühendumist Schengeni *acquis'* tõhusale kohaldamisele ning tulevase EESi ja ETIASe rakendamisele. Nõukogu avaldab siiski kahetsust, et Norra ametivõimud teevad teatavate ELi lennuettevõtjate puhul liikmesriikide piiripunktidest saabuvate reisijate meelevaldset isikusamasuse kontrolli, ilma et oleks läbi viidud konkreetne riskianalüüs või sellest oleks eelnevalt teavitatud komisjoni, Euroopa Parlamenti ja teisi liikmesriike kooskõlas Schengeni piirieskirjade (määrus (EL) 2016/399) artikliga 25, ning mis ei ole kooskõlas 1985. aasta Schengeni protokolli artikliga 2. Nõukogu hindab jätkuvalt Norra tugevat integreerumist Schengeni ja Dublini süsteemi, mille aluseks on koostöö, solidaarsus ja tõhus välispiirikontroll.

36. Nõukogu tervitab positiivseid tulemusi ja head koostööd Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelise käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitleva lepingu alusel ning EMP protokoll nr 10 IIa peatüki (tolli turvameetmete kohta) alusel.
37. Nõukogu taunib asjaolu, et Kirde-Atlandi kalavarude ühisel majandamisel ei ole viimastel aastatel tehtud edusamme ning Norra ei ole teinud koostööd Kirde-Atlandi Kalanduskomisjonis, eeskätt seoses Teravmägedega seotud pikaajaliste küsimustega (sealhulgas Norra tursa varude ELi ajaloolise osa arvesse võtmine). Lisaks taunib nõukogu asjaolu, et Norra kehtestas ühepoolsed ja ülemäärased makrellikvoodid ning et ELiga puudub konstruktiivne koostöö seoses käimasolevate läbirääkimistega rannikuriikide kalavarude uute jagamiskokkulepete üle; näiteks esitades ettepanekuid, millega EL jäetakse tahtlikult jagamiskokkulepetest välja. Nõukogu taunib piiranguid, mis on kehtestatud ELi laevastikule Norra vetes Põhjamere kalavarudele, sealhulgas Atlandi-Skandinaavia heeringa varudele juurdepääsul, ning asjaolu, et piimtraaliga kalapüügile kehtestatud üldine keeld ei ole teaduslikult põhjendatud, samuti Skagerrakis piiriülese kalapüügi keelamist. Nõukogu kinnitab taas oma valmisolekut sõlmida kahe- ja mitmepoolsed kokkulepped, millega tagatakse peamiste kalavarude vastutustundlik, stabiilne ja kestlik majandamine, ning kutsub sellega seoses Norrat üles tegema koostööd ja pakkuma toetust.
38. Nõukogu kordab oma kindlat toetust rahvusvahelises vaalanduskomisjonis rahvusvaheliselt kokku lepitud kaubandusliku vaalapüügi moratoriumi säilitamisele ning vaalaliste ja muude mereliikide kandmisele ohustatud liikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) loetellu. Nõukogu kutsub Norrat tungivalt üles lõpetama vastuseisu rahvusvahelises vaalanduskomisjonis rahvusvaheliselt kokku lepitud kaubandusliku vaalapüügi moratoriumile ning võtma tagasi CITESi alusel tehtud reservatsioonid vaalaliste ja muude mereliikide suhtes.
39. Nõukogu jääb ootama ELi ja Norra vaheliste sidemete edasist tugevdamist, sealhulgas väljaspool EMP raames tehtavat koostööd. Nõukogu jätkab põhjaliku tähelepanu pööramist vajalikule üldisele tasakaalule meie kahepoolsetes suhetes.

EUROOPA MAJANDUSPIIRKOND

40. 2024. aastal möödub 30 aastat EMP lepingu jõustumisest, mis on ainulaadne võimalus analüüsida seda, kuidas EMP raames tehtav koostöö aitab kaasa pidevale arengule, jõukusele, stabiilsusele ja rahule. EMP on lähedaste partnerite vahelise koostöö mudel ja pärand tulevastele põlvkondadele. Nõukogu võtab rahuloluga teadmiseks jõupingutused, mida on tehtud selleks, et suurendada teadlikkust EMP lepingu tähtsusest ja selle toest EMP riikide vahelise majandusliku integratsiooni edendamisel, vastupidavama ja dünaamilisema siseturu ülesehitamisel ning meie ühiste väärtuste kaitsmisel üha keerukamas ülemaailmses keskkonnas.
41. Nõukogu tervitab asjaolu, et viimase kahe aasta jooksul on EMP lepingusse inkorporeeritud mitmed väga olulised õigusaktid, nagu laevade kontrollimise õigusaktid, Euroopa Meresõiduohutuse Ameti (EMSA) määrus, Euroopa Liidu Lennundusohutusameti (EASA) määrus ja seotud õigusaktid, küberturvalisuse pakett, turujärelevalve ja toodete vastavuse määrus, Euroopa Tööjõuameti (ELA) määrus ning läbivaadatud ELi heitkogustega kauplemise süsteemi (ELi HKS) laiendamine lennundusele, merendusele ja paiksetele kaitistele kogu EMPs. Nõukogu kutsub üles tegema suuremaid jõupingutusi, et kiiresti rakendada menetluses olevad õigusaktid, nagu geneetiliselt muundatud toidu ja sööda pakett, kopterite avamerelendude määrus ning EMPs kohaldatav ELi õigustik energeetika, finantsteenuste ja statistika valdkonnas.

42. Hoolimata kõigist jõupingutustest on EMP lepingusse inkorporeerimist ja seejärel EMP EFTA riikides ülevõtmist ootavate ELi õigusaktide arv endiselt suur, eriti energiaalase õigustiku ning finantsteenuste ja statistika valdkonnas. Sellega seoses kordab nõukogu, et homogeensuse ja õiguskindluse põhimõtted tagavad siseturu tõhususe, kestlikkuse ja lõppkokkuvõttes usaldusväärsuse ning seega peavad kõik osalised EMP lepingu toimimisega seoses neist jätkuvalt juhinduma. Nõukogu kutsub EMP EFTA riike üles jätkama jõupingutusi, et vähendada mahajäämust, sealhulgas juba mitu aastat EMP lepingusse inkorporeerimist ootavate õigusaktide puhul, ning vältima mahajäämuse taastekkimist lähitulevikus. Sellega seoses toonitab nõukogu samuti, et EMP lepingu peamised põhimõtted on sotsiaalse mõõtme arendamine ja töötingimuste parandamine.
43. Nõukogu tervitab EMP EFTA riikide soovi edendada tihedamat koostööd ELiga tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise valdkonnas ning jääb ootama arutelu jätkumist nende osalemise üle kodanike tervise kaitseks mõeldud ühises tegevuses, tuginedes meie olemasolevatele tihedatele suhetele nii EMP lepingu raames kui ka väljaspool seda.
44. Nõukogu väljendab heameelt selle üle, et saavutati kokkulepe EMP ja Norra finantsmehhanismide suhtes ajavahemikuks 2021. aasta maist kuni 2028. aasta aprillini.
45. Nõukogu juhib tähelepanu, et EMP lepingu artiklis 19 nähakse ette, et lepinguosalised peaksid jätkama jõupingutusi põllumajandustoodetega kauplemise järkjärguliseks liberaliseerimiseks ning et sel eesmärgil tuleks põllumajandustoodetega kauplemise tingimused iga kahe aasta järel läbi vaadata, et uurida võimalikke kontsessioone ja tökete edasist vähendamist.

ANDORRA VÜRSTIRIIK JA SAN MARINO VABARIIK

46. Nõukogu võtab teadmiseks, et läbirääkijate tasandil saavutati 12. detsembril 2023 kokkulepe Andorra ja San Marinoga sõlmitava assotsieerimislepingu suhtes. Kui kõik menetlused on lõpule viidud, nähakse lepinguga ette Andorra ja San Marino osalemine siseturul. Sellega luuakse raamistik dialoogi ja koostöö arendamiseks ja edendamiseks ühist huvi pakkuvates valdkondades, nagu teadus- ja arendustegevus, haridus, sotsiaalpoliitika, keskkond, tarbijakaitse, kultuur ja piirkondlik koostöö. Nõukogu jaoks avab see ainulaadne kaugeleulatuv leping ELi ning Andorra ja San Marino vahelistes suhetes uue peatüki, milles võetakse arvesse iga riigi eripärasid ja nende konkreetset olukorda, kooskõlas deklaratsiooniga Euroopa Liidu lepingu artikli 8 kohta. Nõukogu viib läbi õigustekstide põhjalikku analüüsi, et leping õigeaegselt läbi vaadata, allkirjastada ja sõlmida.
47. Nõukogu tunnustab Andorra ja San Marino haldussuutlikkuse tugevdamist eesmärgiga tagada õigustiku kiire vastavusse viimine ELi õigustikuga ning range järelevalve ja täitmise tagamine kooskõlas ELi standarditega. Nõukogu on valmis pakkuma selle saavutamiseks haldus- ja tehnilist abi.
48. Nõukogu tervitab Andorra ja San Marino poolt assotsieerimislepinguga seoses tehtud kommunikatsioonialaseid jõupingutusi läbirääkimiste tulemustest üldsuse teavitamiseks ja nendega seoses üldsusega konsulteerimiseks. Nõukogu on valmis aitama kaasa täiendavatele teabevahetuslastele jõupingutustele, et tutvustada kodanikele ja sidusrühmadele assotsieerimislepinguga kaasnevaid eeliseid ja kohustusi. Nõukogu innustab kõiki sidusrühmi jätkama üldsuse teavitamist, et suurendada teadlikkust vastastikku kasulikust mõjust, mis kaasneb kõnealuse lepinguga ning seisukohtade suurema lähendamisega rahvusvahelistes organisatsioonides.

49. Nõukogu kutsub Andorrat taas üles ühinema Rahvusvahelise Tööorganisatsiooniga.
50. Välispoliitika osas peab nõukogu tervitatavaks jätkuvat koostööd Andorra ja San Marinoga mitmepoolsetel foorumitel, eelkõige ÜRO raames, sealhulgas tihedate kontaktide kaudu ning ELi ÜVJP seisukohtade, avalduste ja piiravate meetmetega ühinemise kaudu, ning tunnustab reaktsiooni Venemaa Ukraina-vastasele agressioonisõjale. Nõukogu tuletab meelde oma toetust koostöö edasisele tugevdamisele, luues mõlema riigiga välispoliitikat käsitlevate kahepoolsete poliitiliste dialoogide raamistiku ning struktureeritud ja süstemaatilise protsessi nende vastavusse viimiseks ELiga ÜVJP küsimustes, eelkõige lisades Andorra ja San Marino nende riikide rühma, keda kutsutakse süstemaatiliselt üles ametlikult ühinema kõrge esindaja poolt ELi nimel tehtud ÜVJP avalduste ning ELi piiravate meetmetega. Nõukogu peab tervitatavaks, et Andorra ja San Marino osalesid Euroopa poliitilise ühenduse kohtumistel 2023. aasta juunis ja oktoobris, ning toetab nende tulevast osalemist sellistel kohtumistel.
51. Nõukogu peab tervitatavaks Andorra ja San Marinoga tehtavat konstruktiivset, läbipaistvat ja avatud koostööd, mille eesmärk on tagada rahvusvaheliste hea maksuhaldustava põhimõtete ja äriühingute maksustamise ELi käitumisjuhendi kõikide kriteeriumide kohaldamine. Nõukogu tunneb ka heameelt jätkuvate jõupingutuste üle, mida Andorra ja San Marino teevad oma maksuseaduste ja -tavade vastavusse viimiseks ELi ja rahvusvaheliste standarditega. Ta rõhutab vajadust saavutada täielik vastavus ELi standarditele, et vältida lünkade tekitamist siseturul.
52. Nõukogu tunnistab probleeme, mis tulenevad tulevase EESi ja ETIASe rakendamisest Andorras ja San Marinos alaliselt elavate kolmandate riikide kodanike puhul, ning loodab, et selles küsimuses leitakse lahendus.
53. Nõukogu märgib rahuloluga, et Euroopa Investeerimispank (EIP) ja Andorra allkirjastasid 2022. aasta detsembris raamlepingu, mis võimaldab Andorral saada toetust eri sektorite projektidele. EIPga tehtaval koostööl on eeldatavasti tugev mõju sotsiaalsele, majanduslikule ja geograafilisele ühtekuuluvusele.

54. Nõukogu tervitab samuti Euroopa Komisjoni poolt 15. jaanuaril 2024 esitatud positiivset järeldust andmekaitsemeetmeid käsitleva kaitse piisavuse otsuse läbivaatamise kohta, mis võimaldab jätkata andmete vaba liikumist Andorrasse.
55. Nõukogu peab samuti otstarbekaks tugevdada koostööd digi- ja rohepöörde valdkonnas, kuna samad prioriteedid on ka Andorral ja San Marinol.

MONAKO VÜRSTIRIIK

56. Nõukogu võtab teadmiseks 14. septembril 2023 tehtud otsuse peatada läbirääkimised assotsieerimislepingu üle. Nõukogu tunnistab, et läbirääkimiste edukaks lõpuleviimiseks ei olnud õigeid tingimusi. Sellest hoolimata jääb EL Monaco privilegeeritud partneriks ning viimane on endiselt teretulnud ühinema Andorra ja San Marino assotsieerimislepinguga.
57. Välispoliitika osas peab nõukogu tervitatavaks jätkuvat koostööd Monacoga mitmepoolsetel foorumitel, eelkõige ÜRO raames, sealhulgas tihedate kontaktide kaudu ning ELi ÜVJP seisukohtade, avalduste ja piiravate meetmetega ühinemise kaudu, ning tunnustab reaktsiooni Venemaa Ukraina-vastasele agressioonisõjale. Nõukogu tuletab meelde oma toetust koostöö edasisele tugevdamisele, luues Monacoga välispoliitikat käsitlevate kahepoolsete poliitiliste dialoogide raamistiku ning struktureeritud ja süstemaatilise protsessi riigi vastavusse viimiseks ELiga ÜVJP küsimustes, eelkõige lisades Monaco nende riikide rühma, keda kutsutakse süstemaatiliselt üles ametlikult ühinema kõrge esindaja poolt ELi nimel tehtud ÜVJP avalduste ning ELi piiravate meetmetega. Nõukogu peab tervitatavaks, et Monaco osales Euroopa poliitilise ühenduse kohtumistel 2023. aasta juunis ja oktoobris, ning toetab riigi tulevast osalemist sellistel kohtumistel.
58. Nõukogu tervitab Monaco pühendumist keskkonnakaitsele ja kliimamuutuste vastasele võitlusele. Nõukogu hindab asjaolu, et Monaco ühines COP 28-l ELi eestvedamisel antud ülemaailmse lubadusega 2030. aastaks kahekordistada iga-aastast energiatõhususe parandamist ja kolmekordistada taastuvate energiaallikate kasutuselevõttu. Nõukogu tervitab avamerelepingu ehk „BBNJ kokkuleppe“ ratifitseerimist Monaco poolt. Nõukogu tunnustab ka Monaco vastuseisu süvamerepõhja kaevandamisele, mida korrati Rahvusvahelise Süvamerepõhja Organisatsiooni 28. istungjärgul 2023. aasta juulis.

59. Nõukogu väljendab heameelt arengute üle Monacos seoses OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistikuga, täpsemalt riikide lõikes toimuva aruandluse miinimumstandardi asjakohase rakendamise üle. Nõukogu tuletab samuti meelde rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmeid hindava eksperdikomitee (Moneyval) 2023. aasta jaanuari aruannet ning jälgib murelikult olukorda seoses neljanda ja viienda rahapesuvastase direktiivi rakendamisega Monacos. Lisaks jälgib nõukogu tähelepanelikult, kas Monaco toimuvad seadusandlikud arengud on piisavad, et täita rahapesuvastase töökonna ja ELi nõuded. Nõukogu jääb ootama rahapesuvastase töökonna järeldusi, mis tehakse 23.–28. juuni 2024. aasta täiskogu istungil, kus hinnatakse edusamme, mida Monaco on teinud oma rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistiku tugevdamiseks, ning sellest tulenevalt seda, kas Monaco tuleks lisada rahapesuvastase töökonna tugevdatud järelevalve all olevate jurisdiktsioonide loetellu (nn hall nimekiri).
60. Nõukogu kutsub Monacot taas üles ühinema Rahvusvahelise Tööorganisatsiooniga. Lisaks kutsub nõukogu Monacot üles ratifitseerima ja rakendama Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuudi ning kohtu privileegide ja immunitetide kokkuleppe.

FÄÄRI SAARED

47. Nõukogu leiab, et oma strateegilise asukoha tõttu Atlandi ookeani põhjaosas on Fääri saared ELi oluline partner mitmes ELi poliitikavaldkonnas, sealhulgas ELi Arktika-poliitikas. Nõukogu hindab praegust koostööd Fääri saartega sellistes valdkondades nagu kaubandus, vesiviljelus, teadusuuringud ja innovatsioon ning Arktika ja Põhja-Atlandi piirkonnaga seotud küsimused lepinguosaliste pädevusvaldkondades.
48. Nõukogu tervitab Euroopa Liidu ja Fääri saarte valitsuse vahelist tõhustatud koostööd käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi allkirjastamist 14. märtsil 2024. Nõukogu märgib vastastikuse mõistmise memorandumis loetletud peamisi prioriteete, eelkõige keskendumist rohe- ja digipöördele, kliimamuutustele ja teaduskoostööle. Nõukogu märgib samuti keskendumist tasakaalustatud kaubandussuhete ja kalavarude kestliku majandamise tähtsusele.

49. Nõukogu rõhutab oma muret seoses suurte ja ülemääraste ühepoolsete kvootide kehtestamisest tuleneva ohuga oluliste kalavarude, näiteks makrelli ja Atlandi-Skandinaavia heeringa varude kestlikkusele ning taunib konstruktiivse koostöö puudumist ELiga rannikuriikide läbirääkimistel nende varude üle. Nõukogu kutsub Fääri saari üles tihendama koostööd ELiga rannikuriikide raamistiku kaudu, et tagada õiglane jagamiskord, mis toetab Kirde-Atlandi ühiste kalavarude (makrelli, Atlandi-Skandinaavia heeringa ja põhjaputassuu) kestlikku kaitset ja majandamist.
50. Nõukogu tervitab seda, et Fääri saared on Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja hukka mõistnud, ning Fääri saarte otsust ühineda ELi piiravate meetmetega. Nõukogu innustab Fääri saari jätkama piiravate meetmete rakendamist, et tagada jätkuv vastavusseviimine.
-